

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003120

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-09-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковбатюк Георгій Олександрович

2. Heorhii Kovbatiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8140-4506

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Управління та адміністрування

Дата захисту: 01-11-2024

Спеціальність за освітою: Менеджмент

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.820.032

Повне найменування юридичної особи: Державний університет інфраструктури та технологій

Код за ЄДРПОУ: 41330257

Місцезнаходження: вул. Кирилівська, буд. 9, Київ, 04071, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний університет інфраструктури та технологій

Код за ЄДРПОУ: 41330257

Місцезнаходження: вул. Кирилівська, буд. 9, Київ, 04071, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 72.75, 06.51.65

Тема дисертації:

1. Управління процесами інформаційно-інноваційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності підприємств в умовах сталого розвитку
2. Management of processes of information and innovation support of foreign trade activity of enterprises in the conditions of sustainable development

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена розв'язанню завдання розроблення теоретико-прикладних засад щодо формування системи управління процесами інформаційно-інноваційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності підприємств та застосування відповідного інструментарію у контексті сталого розвитку. Здійснено чіткий розподіл сутності понять «міжнародна торгівля», «зовнішньоекономічна діяльність» та «зовнішньоторговельна діяльність», трактування яких часто взаємозамінюється або узагальнюються у наукових джерелах. Встановлено, що використання таких критеріїв, як рівні управління та взаємодії (макро-, мікрорівень), регулювання діяльності між суб'єктами та спектр взаємовідносин

(товарообмін чи інші види діяльності на зовнішньому ринку) дозволяють розмежувати сферу та масштаби діяльності та конкретизувати їх види. Обґрунтовано необхідність введення у науковий обіг дефініції «інформаційно-інноваційне забезпечення зовнішньоторговельної діяльності», що є комплексом заходів і технологій, спрямованих на використання інформаційних та інноваційних ресурсів для оптимізації процесів зовнішньоторговельної діяльності, що охоплює впровадження сучасних інформаційних систем, аналітичних інструментів, електронної комерції, цифрових платформ та інших технологій для підвищення ефективності торговельних операцій, поліпшення маркетингу та просування товарів і послуг на світових ринках, а також забезпечення конкурентоспроможності на міжнародній арені. Розкрито сутність, роль і місце інформаційних технологій та інновацій в управлінні зовнішньоторговельною діяльністю підприємств. Виокремлено та досліджено найбільш затребувані та задіяні у використанні зовнішньоторговельними підприємствами інформаційно-інноваційні технології сьогодення. За результатами діагностики сучасного стану торговельних відносин за видами торговельних потоків встановлено, що стратегічні зусилля країни у сфері зовнішньоторговельних відносин спрямовані на диверсифікацію експортних ринків, зменшення залежності від імпорту енергоносіїв і зміцнення економічних зв'язків з ЄС та іншими країнами-партнерами враховуючи стає зростання. Визначено, що у структурі українського експорту відбулося зменшення частки середньотехнологічних (на 7%) і високотехнологічних (на 1%) виробництв. Приріст частки експорту первинних продуктів і сировинних виробництв (на 3%) підтверджує статус України як сировинної держави. Для підвищення використання експортного потенціалу України необхідним є зростання частки експорту продукції саме середньо- та високотехнологічних виробництв. Детальну увагу зосереджено на аналізі особливостей розвитку зовнішньоторговельної діяльності підприємств України, які займають лідерські позиції в своїх секторах діяльності. Серед них ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел», ТОВ «ЦЕНТР «Сонячне ремесло», ПрАТ «УДП». Доопрацьовано та розширено теоретичні основи в частині особливостей управління процесами інформаційно-інноваційного забезпечення як головної складової сталого розвитку, що полягає у синергетичному зв'язку між інформаційною й інноваційною складовими, та формується як під впливом ряду викликів в управлінні інформаційно-інноваційними процесами, так і можливостей для використання інформації та інновацій. Удосконалено класифікацію факторів впливу на управління процесами зовнішньоторговельної діяльності підприємств за рівнями управління та за характером впливу. Внутрішні фактори мікрорівня класифіковано в розрізі шести груп, а зовнішні – мезорівня (регіональні та галузеві), макрорівня та мегарівня розглядаються у розрізі основних семи груп. Сформовано систему управління процесами інформаційно-інноваційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності підприємств в умовах сталого розвитку, яка підвищує ефективність управління за рахунок врахування таких аспектів, як інновації та цифрові технології, а також економічні, екологічні та соціальні виклики сталого розвитку. Головними складовими системи є функції менеджменту підприємств в сфері зовнішньоторговельної діяльності, а саме оцінка експортного потенціалу підприємства, аналіз зовнішніх ринків, оцінка факторів впливу, відповідність умовам сталого розвитку; оптимізація міжнародної логістики, що є важливою складовою ціни експортного товару та ключовим аспектом зовнішньоторговельної діяльності; оцінка ефективності управління процесами інформаційно-інноваційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності підприємств. Розроблено алгоритм розв'язання модифікованої транспортної задачі, що забезпечує зручність її застосування та є важливим елементом сучасного управлінського процесу, та методичний підхід до оцінки ефективності системи управління процесами інформаційно-інноваційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності в умовах сталого розвитку

2. The thesis is devoted to solving the problem of developing theoretical and applied principles for the formation of a system for managing the processes of information and innovation support of foreign trade activities of enterprises and applying its tools in the context of sustainable development. A clear division of the essence of the concepts of 'international trade', 'foreign economic activity' and 'foreign trade activity' is made, the interpretation of which is often interchanged or generalized in scientific sources. It is established that the use of such criteria as levels of management and interaction (macro-, micro-level), regulation of activities between entities and the range of relationships (commodity exchange or other activities in the foreign market) allows delimiting the scope and

scale of activities and specifying their types. The author substantiates the need to introduce into scientific circulation the definition of 'information and innovation support of foreign trade activity', which is a set of measures and technologies aimed at using information and innovation resources to optimize the processes of foreign trade activity, including the introduction of modern information systems, analytical tools, e-commerce, digital platforms and other technologies to increase the efficiency of trade operations, improve marketing and promotion of goods and services. The article discloses the essence, role and place of information technologies and innovations in the management of foreign trade activities of enterprises. The most demanded and used by foreign trade enterprises information and innovation technologies of today. Based on the results of the diagnostics of the current state of trade relations by types of trade flows, it was found that the country's strategic efforts in the field of foreign trade relations are aimed at diversifying export markets, reducing dependence on energy imports and strengthening economic ties with the EU and other partner countries, taking into account sustainable growth. The share of medium-tech (by 7%) and high-tech (by 1%) industries in the structure of Ukrainian exports decreased. The increase in the share of exports of primary products and raw materials (by 3%) confirms Ukraine's status as a raw material country. In order to increase the use of Ukraine's export potential, it is necessary to increase the share of exports of medium- and high-tech products. Detailed attention is paid to the analysis of the peculiarities of the development of foreign trade activities of Ukrainian enterprises that occupy leading positions in their sectors of activity. The theoretical foundations have been refined and expanded in terms of the peculiarities of managing the processes of information and innovation provision as the main component of sustainable development, which consists in the synergistic relationship between the information and innovation components, and is formed both under the influence of a number of challenges in the management of information and innovation processes and opportunities for the use of information and innovation. The classification of factors influencing the management of foreign trade activities of enterprises by levels of management and by the nature of influence has been improved. The internal micro-level factors are classified in terms of six groups, and the external - meso-level (regional and sectoral), macro-level and mega-level factors are considered in terms of the main seven groups. A system for managing the processes of information and innovation support of foreign trade activities of enterprises in the context of sustainable development has been formed, which increases the efficiency of management by taking into account such aspects as innovation and digital technologies, as well as economic, environmental and social challenges of sustainable development. The main components of the system are the management functions of enterprises in the field of foreign trade, namely, assessment of opportunities or export potential of an enterprise, analysis of foreign markets, assessment of factors of influence, compliance with the conditions of sustainable development; optimization of international logistics, which is an important component of the price of export goods and a key aspect of foreign trade; assessment of the efficiency of management of information and innovation support of foreign trade activities of enterprises. The article develops an algorithm for solving a modified transport problem, which ensures the convenience of its application and is an important element of the modern management process, and a methodological approach to assessing the efficiency of the system of management of information and innovation support of foreign trade activities in the context of sustainable development.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Ковбатюк Г.О., Ковбатюк М.В. Порівняльний аналіз технологічної структури експорту різних країн світу. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія "Міжнародні економічні відносини та світове господарство". Вип. 31. Херсон: ВД "Гельветика", 2020. С. 47-53. DOI: 10.32782/2413-9971/2020-31-8 (0,64 друк. арк.). Особистий внесок здобувача: розглянуто технологічну структуру експорту світу та в розрізі найбільших інтеграційних об'єднань EU-28, ASEAN+3 та NAFTA. Досліджено головні тенденції, що відбуваються в динаміці експорту України. (0,32 друк. арк.).
- 2. Ковбатюк Г.О., Ковбатюк М.В. Підходи до класифікації торговельних потоків при аналізі структури товарного експорту. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія "Міжнародні економічні відносини та світове господарство". Вип. 38. Херсон: ВД "Гельветика", 2021. С. 52-57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2021-38-9> (0,78 друк. арк.). Особистий внесок здобувача: розглянуто сутність Lall classification - класифікацію торговельних потоків, яка враховує технологічну складність експортних товарів, та Standard International Trade Classification (SITC) - це класифікація товарів, що використовується для класифікації експорту та імпорту країни (0,39 друк. арк.)
- 3. Ковбатюк Г.О. Роль міжнародної торгівлі в досягненні цілей сталого розвитку. Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління». Вип. 50. К.: ДУІТ, 2021. С. 115-121. DOI: 10.32703/2664-2964-2021-50-115-121 (0,58 друк. арк.).
- 4. Ковбатюк Г.О. Військові конфлікти як каталізатор інновацій. Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління». Вип. 51. К.: ДУІТ, 2022. С. 43-49. DOI: 10.32703/2664-2964-2022-51-43-49 (0,64 друк. арк.).
- 5. Ковбатюк Г.О., Ковбатюк М.В., Шкляр В.В. Стратегії виходу підприємств на міжнародні ринки за рівнями управління. Проблеми економіки. 2022. № 4. С. 156-162. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-4-156-162> (0,62 друк. арк.). Особистий внесок здобувача: систематизовано види стратегій виходу на міжнародні ринки за рівнями управління, що дозволяє правильно скоординувати та встановити взаємозв'язок між ними і реалізувати поставлені стратегічні цілі підприємства. (0,22 друк. арк.).
- 6. Ковбатюк Г.О. Роль інформаційних технологій та інновацій в управлінні зовнішньоторговельною діяльністю підприємств. Науковий журнал «ECONOMIC SYNERGY», випуск 4 (10), 2023. С. 128-146 DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-4-9> (1,07 друк. арк.)
- 7. Ковбатюк Г.О. Формування понятійно-категоріального апарату інформаційно-інноваційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності. Науковий журнал «ECONOMIC SYNERGY», випуск 1 (11), 2024. С. 115-135. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-1-9> (1,17 друк. арк.).
- 8. Ковбатюк М.В., Ковбатюк Г.О., Шкляр В.В., Петухов А.С. Аналіз сучасного стану зовнішньоторговельних відносин України за видами торговельних потоків. Науковий журнал «ECONOMIC SYNERGY», випуск 2 (12), 2024. С. 85-104. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-2-6> (0,88 друк. арк.). Особистий внесок здобувача: визначені головні торговельні партнери України та оцінено збалансованість зовнішньої торгівлі за допомогою коефіцієнту покриття імпорту експортом. (0,22 друк. арк.)
- 9. Ковбатюк Г.О. Логістичні аспекти управління зовнішньоторговельною діяльністю підприємств. Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління». Вип. 55. К.: ДУІТ, 2024. С. 38-45. DOI: 10.32703/2664-2964-2024-55-38-45 (0,6 друк. арк.).
- 10. Ковбатюк Г.О. Система управління процесами інформаційно-інноваційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності підприємств в умовах сталого розвитку. Економіка та суспільство, випуск 64, 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-50> (0,53 друк. арк.).
- 1. Kovbatiuk G., Kovbatiuk M., Shevchuk V., Shklyar V., Strilok I. Eco-economic mechanism of formation of the system of national priorities in the conditions of sustainable development. International Conference on Sustainable, Circular Management and Environmental Engineering (ISCMEE 2021). E3S Web of Conferences, Volume 255 (2021). Odesa, Ukraine, April 16, 2021. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125501053> URL: https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2021/31/e3sconf_iscmee2021_01053.pdf (НМБД SCOPUS) (0,71 друк. арк.). Особистий внесок здобувача: удосконалено теоретичне підґрунтя еколого-

економічного механізму формування системи національних пріоритетів. (0,15 друк. арк.).

- 2. Kovbatiuk M., Kovbatiuk G., Shkliar V. Assessment model of goods exports of Ukraine to world integration associations. Baltic Journal of Economic Studies. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2023. Vol. 9, No.1. p. 71-81. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-1-71-81> (ESCI by Web of Science) (0,88 друк. арк.).
Особистий внесок здобувача: сформовано модель оцінки товарного експорту України до інтеграційних об'єднань світу, основним складовим елементом якої є метод постійної ринкової частки (CMS-аналіз). (0,35 друк. арк.)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпенко Оксана Олександрівна
2. Oksana Karpenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2943-1982

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет інфраструктури та технологій

Код за ЄДРПОУ: 41330257

Місцезнаходження: вул. Кирилівська, буд. 9, Київ, 04071, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гречан Алла Павлівна
2. Alla P. Hrechan

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.07.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3984-9952

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Національний транспортний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02070915**Місцезнаходження:** вул. М. Омеляновича-Павленка, буд. 1, Київ, 01010, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гуріна Ганна Сергіївна

2. Ganna Gurina

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1419-4956**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний авіаційний університет**Код за ЄДРПОУ:** 01132330**Місцезнаходження:** проспект Любомира Гузара, буд. 1, Київ, 03058, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Будник Вікторія Анатоліївна

2. Victoria Budnik

Кваліфікація: к. е. н., професор, 08.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-8936-0875**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний університет інфраструктури та технологій**Код за ЄДРПОУ:** 41330257**Місцезнаходження:** вул. Кирилівська, буд. 9, Київ, 04071, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнійко Яна Русланівна

2. Yana Korniiiko

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5772-7364

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет інфраструктури та технологій

Код за ЄДРПОУ: 41330257

Місцезнаходження: вул. Кирилівська, буд. 9, Київ, 04071, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Яновська Вікторія Петрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Яновська Вікторія Петрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Максименко Олена

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна